

MAKAMSAL VİYOLONSEL EĞİTİMİ İÇİN E-ÖĞRENME KAPSAMINDA BİR KİTAPLIK ÖNERİSİ: YOUTUBE ÖRNEĞİ

A LIBRARY PROPOSAL FOR MODAL VIOLONCELLO TRAINING WITH IN THE SCOPE OF THE 'E LEARNING' (CASE OF YOUTUBE)

Yrd. Doç. Dr. Levent DEĞİRMENCİOĞLU

Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, leventdegoglu@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada, yaygın olarak kullanılan bir sosyal paylaşım sitesi olan YouTube üzerinde yer alan, makamsal viyolonsel icracılarının ve bu icracılara yönelik kayıtlarının tespit edilerek, makamsal viyolonsel eğitimcilerinin ve öğrencilerin faydalanabilecekleri, E öğrenme kapsamında, örnek bir dijital kitaplık oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda; araştırma 3 aşamada tamamlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, konuya ışık tutabilecek kaynaklar taranmış, çalgı eğitiminde popüler olarak yararlanılan sosyal paylaşım siteleri tespit edilmiştir. Sonraki aşamada, YouTube üzerindeki arama motoruna, *viyolonsel, viyolonsel taksim, viyolonsel solo, çello, çello taksim, çello solo* ifadeleri girilmiş, site üzerinde kayıtlı, oluşturulması düşünülen kitaplığa uygun, Türk icracılara ve bu icracılara ilişkin kayıtlara ulaşılmıştır. Devamında, tespit edilen icracılar listelenmiş, ulaşılan kayıtlar; *icracılar, icraların solo ya da bir grup içinde olması, icraların yapıldığı makamlar, icraların yapıldığı formlar, icraların yapıldığı karar perdeleri* olmak üzere toplam 5 başlık altında kategorize edilmiştir. Araştırmanın son aşamasında eğitimcilere ve öğrencilere yol göstermesi bakımından başlıklara altında yer alan icracı isimleri ve kayıtlara yönelik istatistikî bilgiler çıkarılmış, tablolar halinde sunulmuş, makamsal viyolonsel eğitimcileri ve öğrencileri için E öğrenmeye yönelik dijital bir kitaplık oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: E Öğrenme, Eğitim Ortamları, Çalgı Eğitimi, Makamsal Viyolonsel Eğitimi, YouTube

Abstract

This research, aims to determine the modal violoncello players and players' records on YouTube which is the commonly used as a social networking websites and to create a digital library sample within the scope of 'E Learning' which trainers and students can benefit for the modal violoncello training. To achieve this purpose, research was completed in three phases. In the first phase of the study, resources which may shed light on subject are scanned and social networks websites which commonly used in instrument training are determined. In the second phase of the study; *violoncello, violoncello solo, cello, cello taksim, cello solo* words were signed into YouTube's search engine and Turkish modal violoncello players and their records which can be a material for digital library on website are determined. Afterwords, the determined players and records categorized under five headings: *Names, performance types (solo or in a group), makams, forms, registers*. In the final phase of the research, statistical information about players and records are presented by using tables in order to provide information to trainers and students and a library sample based on e-learning for trainers and students is created in modal violoncello training.

Key Words: E Learning, Training Environments, Instrument Training, Modal Violoncello Training, Youtube.

1. Giriş

'E Öğrenme' kapsamında ifade edilen 'İnternete Dayalı Eğitim', birçok alanda olduğu gibi müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birisi olan çalgı eğitimi alanında da eğitim ortamlarının değişmesine zemin hazırlamış, çalgı eğitiminin soysala paylaşım siteleri vasıtasıyla internet üzerinden yapılabilmesine, desteklenebilmesine olanak sağlamıştır. Bu gün, sosyal paylaşım siteleri üzerinden her türde müzik ve çalgıya yönelik yüzlerce performans (icra) kaydına ulaşmak mümkündür. Bu kayıtların bir kısmı; doğrudan çalgı eğitimi için hazırlanmış performans kayıtları, büyük çoğunluğu ise; doğrudan çalgı eğitimi için hazırlanmamış, ancak dolaylı olarak çalgı eğitiminde kullanılan kişi ya da gruplara yönelik performans kayıtlarıdır. Çalgı eğitimcileri ve özellikle öğrenciler bu kayıtlardan yaygın bir şekilde faydalanmaktadır.

Yukarıda bahsedilen durum, günümüz Türk müziği çalgı eğitimi içinde geçerlidir şüphesiz. Türk müziği çalgı eğitimcileri ve özellikle öğrenciler, sosyal paylaşım sitelerinde yer alan, kendi alanlarına yönelik performans kayıtlarını yakından takip etmekte, gerek ders içinde gerekse ders dışında bu kayıtlardan yaygın bir şekilde faydalanmaktadır. Özellikle öğrencilerin, bu kayıtları yakından takip etmeleri ve kayıtları çalgı eğitiminde faydalandıkları birer materyal haline dönüştürmeleri, çalgı eğitimcilerinin de bu kayıtlardan haberdar olmalarını, bu kayıtları çalgı eğitimi ya da eğitim yöntemini destekleyici birer materyal olarak kullanabilmeleri adına dijital bir kitaplık oluşturmalarını gerekli hale gelmiştir. Bu gereklilikten yola çıkarak belirlenen araştırmanın amacı; Türk müziği icralarında yaklaşık iki asırdan bu yana görev alan viyolonsel, Türk müziği alanındaki eğitiminde kullanılmak üzere, diğer Türk müziği çalgılarına da örnek olabilecek, e-öğrenme kapsamında dijital bir kitaplık örneği oluşturmaktır. Araştırma için yaygın olarak kullanılan bir sosyal paylaşım sitesi olan YouTube seçilmiş, oluşturulacak dijital kitaplık için bu site üzerindeki kayıtlardan yararlanılmıştır.

Makamsal viyolonsel eğitiminde kullanılmak üzere kurgulanan dijital kitaplığın oluşum felsefesi ve işlem basamaklarının daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle 'e-öğrenme' kavramı ve kurgulanan dijital kitaplığın e-öğrenme içerisinde kendine bulduğu yere ilişkin açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

Hızla gelişen ve günümüzde de gelişmeye devam eden bilgi ve iletişim teknolojileri, her alanda olduğu gibi eğitimde de farklı yöntem ve araçların geliştirilmesi ve kullanımı için gerekli ortamı sunmaktadır. Teknolojinin eğitime hizmet etmeye başlamasından bu yana, bu alanda epey bir yol kat edilmiştir. Mektup, video, kaset, televizyon gibi araçlarla sunulmaya başlayan eğitim yöntemi tarzı "uzaktan eğitim" olarak isimlendirilmiştir. Geçmişten bu yana teknolojinin gelişimi ile uzaktan eğitim yolculuğuna, uydular, bilgisayarlar, internet, cep telefonları ve pda'ler gibi pek çok araç katılmış, bu nedenle uzaktan eğitim kavramı çok geniş bir alanı tanımlamak zorunda kalmıştır (Kara, 2013).

1.1. Uzaktan Eğitim

İşman, Karşı, ve Gündüz'ün İşman'dan (1998) aktardığına göre, uzaktan eğitim, farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin, öğrenme-öğretme faaliyetlerini, iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelini ifade eder. Uzaktan eğitim, çok farklı yöntemlerle uygulanmaktadır. Bu yöntemler temel olarak ikiye ayrılmaktadır:

1. Tek yönlü iletişim,
  - a. Tek Yönlü Mektupla Öğretim,
  - b. Tek Yönlü Radyo ile Öğretim,
  - c. Tek Yönlü Televizyon ile Öğretim,
  - d. Tek Yönlü Bilgisayarla Öğretim (İnternet).
2. Çift yönlü iletişim.
  - a. Çift Yönlü Mektupla Öğretim,
  - b. Çift Yönlü Radyo ile Öğretim,
  - c. Çift Yönlü Televizyon ile Öğretim,
  - d. Çift Yönlü Bilgisayarla Öğretim (İnternet) (İşman; Karslı; Gündüz, 2002:1).

“Uzaktan eğitim ile farklı mekânlarda bulunan öğretmen ve öğrenciler iletişim teknolojileri sayesinde buluşmaktadırlar. Uzaktan eğitim ile klasik eğitim arasındaki en önemli fark, bireylerin okula gitmeden işlerini ve özel yaşamlarını terk etmeden eğitimlerini (ilköğretim, ortaöğretim, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora ve mesleki gelişim kursları) tamamlayabilmeleridir” (İşman; Karslı; Gündüz, 2002:1).

Son yıllarda, bilgisayar kullanımının yaygınlaşması, gelişen internet teknolojileri ve hızlı internet bağlantıları; uzaktan eğitimin önemli bir payesini internet üzerinden yayımlanan eğitim ortamlarının oluşturmasına neden olmuştur. Bu nedenle bu tür eğitim ortamları isimlendirilirken, çok daha geniş bir alanı tanımlayan uzaktan eğitim kavramı yerine web tabanlı eğitim, online eğitim, popüler ifadesiyle e-öğrenme kavramları kullanılmaya başlanmıştır (Kara, 2013).

1.2. E-Öğrenme

Günümüzde, yazılı kaynaklar ve internet üzerinden e-öğrenmeye yönelik birçok tanıma ulaşmak mümkündür. Bunlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır.

E-öğrenme, İnternet/İntranet (yerel ağ) ya da bir bilgisayar ağı üzerinden, bireyin kendi kendine öğrenmesi ile gerçekleşen, bilgiye ulaşmada zaman, mekan sınırı tanımayan, eş-zamanlı ya da eş-zamansız olarak diğer öğrenenler ve öğretenler ile iletişim kurulan, bilgisayar teknolojisinin sağladığı görsel ve işitsel tepkiler ile etkileşim kurulabilen, sosyo-ekonomik statü engellerini ortadan kaldıran, bireylere yaşam boyu eğitimin üstünlüğünden yararlanma olanağı sağlayan bir öğrenmedir. Kendi kendine öğrenme kavramı ile öğrenci hiçbir baskı ve zorlama olmadan kendi kendinin denetleyicisi ve öğretmenidir. Sorumluluğu vardır ve kendi öğrenme becerilerini geliştirmelidir. Konuya ne kadar zaman ayırarak öğreneceğini, süresini ve öğrenim hızını kendi belirler, kendi kendini test eder. Öğrendiğine inanıyorsa bir başka konuya geçebilir ve öğrendiği konular hakkında yorum yapabilme becerisine ulaşır (Abantpdrabantpdr, 2013).

E-öğrenme, öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda ve aynı anda bulunmalarına gerek kalmadan, İnternet teknolojileri aracılığı ile gerçekleştirilen eğitim ve öğrenim faaliyetleridir. Öğrenciler sunulan ders içeriklerine istedikleri zaman ulaşabildikleri gibi, e-mail veya tartışma odaları gibi etkileşim araçları ile kendi aralarında veya eğitimci ve konu uzmanları ile iletişim kurabilirler (eLearning, 2013)

E-öğrenme, çeşitli teknolojilerin (internet, kurumsal intranet gibi iletişim ağları, CD-ROM, cep telefonu vs.) kullanılarak eğitimsel bilgilerin ve alıştırmaya materyallerinin kullanıcılara ulaştırılmasıdır. E-öğrenme, görsel ve işitsel öğelerle zenginleştirilmiş eğitimsel içerikleri ve bunları destekleyen çeşitli testleri sunabilen, konu ile ilgili gerekli bilgilere ulaşımı kolaylaştırabilen ve en önemlisi interaktif ortam sağlayabilen bir öğrenme sistemidir. Teknolojinin eğitimde kullanımı e-öğrenme kavramının anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Bunun nedeni kavram çeşitliliği, teknoloji ve eğitim

alanlarının birbirine geçmeleridir. Farklı kavramların aynı konuyu açıklamaları e-öğrenme kavramının sınırlarını kesin çizgilerle belirlemeyi zorlaştırır. Birçok insan ‘öğrenme’ kelimesini ‘eğitim’ kelimesine ve ‘e-öğrenme’ kelimesini ‘teknoloji tabanlı öğrenim’ yerine tercih etmektedir. (Kara, 2013).

“E-öğrenme, kısaca elektronik öğrenme olarak tanımlanabileceği gibi, internet veya bir ağ üzerinden öğrenme olarak da tanımlanabilir. Tanım nasıl yapılırsa yapılsın amaç her geçen gün değişen ve gelişen bilginin "Her Yerde, Her Zaman ve Herkese" sağlıklı bir şekilde iletilebilmesi ve dönüşümünün etkileşimli olarak sağlanabilmesidir”(Kesim, 2002:1). Kesim’in Facts, Figures and Forces Behind’den (2000) aktardığına göre, “E-öğrenmenin kelime anlamı elektronik öğrenmedir. Bazı kaynaklarda ise teknoloji tabanlı öğrenme olarak da yer almaktadır. E-öğrenme; bilgisayar-tabanlı öğrenme, web-tabanlı öğrenme, sanal sınıflar ve sayısal teknolojilerin işbirliğini de kapsayan geniş bir uygulama ve süreçtir” (Kesim, 2002: 2).

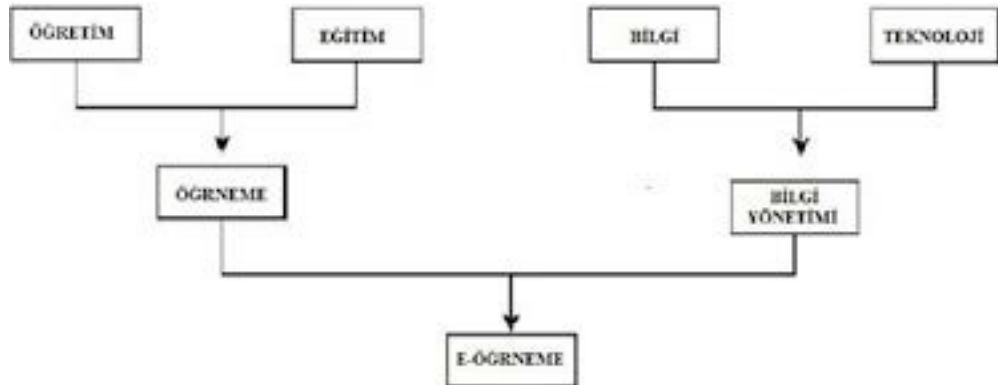
“E-öğrenme ye yönelik olarak yapılan ortak bir tanım olmamasına rağmen, e-öğrenme eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek ve insanları eğitmek amacıyla telekomünikasyon teknolojilerinin kullanılmasıdır” (Selman, 2013: 8).

Selman’ın Sun ve diğerlerinden (2008) aktardığına göre, “e-öğrenme, telekomünikasyon teknolojilerinin yardımı ile eğitim ve öğretime yönelik bilgi dağıtımıdır” (Selman, 2013: 9).

Selman’ın Ozuorcun ve Tabak’dan (2012) aktardığına göre,“E-öğrenme, öğretim materyallerinin internet gibi elektronik medya üzerinden dağıtımıdır. Ayrıca, kimilerine göre E-öğrenme, uzaktan eğitimin online (çevrimiçi) şeklidir” (Selman, 2013: 9).

Selman’ın Martins ve diğerlerinden (2012) aktardığına göre, “E-öğrenme sadece online olan ve bazen sınıf içi aktivitelerini destekleyen uzaktan eğitimin bir türüdür”(Selman, 2013: 9).

Selman’ın Santos’dan (2000) aktardığına göre,“E-öğrenme, internet üzerinden yürütülen uzaktan eğitimin başka bir şeklidir” (Selman, 2013: 9).

Şekil 1. E-öğrenme'nin faaliyet alanı (Selman, 2013: 9)

E- Öğrenme, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak; sesli görüntülü ve etkileşimli, senkron yada asenkron olarak gerçekleştirilen eğitim ve öğretim aktivitelerinin genel adıdır. Senkron öğrenme, öğrenme ve öğretme aktivitelerinin öğrenci ve öğretmenler fiziksel olarak farklı mekânlardayken, eş zamanlı olarak gerçekleşmesini; asenkron öğrenme ise öğrenme ve öğretme aktivitelerinin öğrenci ve öğretmenler fiziksel olarak farklı mekânlardayken, farklı zamanlarda gerçekleşmesini ifade etmektedir. (Bükücü, 2010: 31)

1.2.1. E-Öğrenme Çeşitleri

B Bükücü'nün Horton'dan (2006) aktardığına göre "E-öğrenme çeşitleri aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

1. **Bağımsız (StandAlone) Dersler:** Tek bir öğrenen tarafından alınan derslerdir.
2. **Sanal Sınıf Dersleri:** Eş zamanlı çevrimiçi verilen derslerdir.
3. **Gömülü (Embedded) E-öğrenme:** İçeriğinde e-öğrenme bulunan programlardır (çevrimiçi yardım vb.).
4. **Karma/ Harmanlanmış (Blended) E-Öğrenme:** Geleneksel sınıf ortamındaki derslerin ve e-öğrenme uygulamalarının birlikte uygulandığı derslerdir.
5. **Mobil Öğrenme:** PDA'lar (Kişisel Sayısal Yardımcı) ve akıllı telefonlar gibi taşınması kolay, kabiliyetleri arttırılmış mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirilen öğrenmedir.
6. **Web tabanlı Öğrenim:** LMS'ler (Öğrenme Yönetim Sistemi) üzerinden sağlanan öğrenmedir.
7. **Web Destekli Öğrenim:** Web uygulamalarıyla desteklenen geleneksel sınıf ortamında sürdürülen öğrenimdir" (Bükücü, 2010: 31).

1.3. Müzik Eğitimi ve E-Öğrenme

Yukarıda birden çok tanımla ifade edilen e-öğrenmeye yönelik uygulamalar, diğer eğitim alanlarında olduğu gibi kuşkusuz müzik eğitimi alanında da kullanılmaktadır.

Teknolojide ve buna bağlı olarak eğitim teknolojilerinde son yıllarda yaşanan hızlı gelişmeler, diğer eğitim alanlarında olduğu gibi müzik eğitimi alanını da sarmalamakta ve çehresini radikal bir değişime doğru sürüklemektedir. Gerek müziksel bilgiyi yayma ve öğretmede, gerekse müzik yaratmada kullanılan teknolojilerin çeşitliliği ve zenginliği bu değişimi hızlandıran ana nedenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Müzik eğitiminde etkisi en fazla hissedilen ve radikal değişikliklerin meydana gelmesini sağlayan teknolojik sistem ise "en etkili iletişim ve bireysel öğretim aracı" olarak nitelendirilen bilgisayarlardır. Birçok konuda müzik öğretmenin fonksiyonlarını üstlenebilen bilgisayarların ve bilgisayar yazılımlarının müzik eğitimindeki ağırlığı da günden güne artmakta ve bu teknolojiler 21. yüzyılın çağdaş müzik eğitiminin ayrılmaz birer parçası haline gelmektedirler" (Levendoğu 2004: 2).

Bilgisayarların eğitimde kullanılmasıyla kalite, hız, geniş kitlelere erişebilme ve maliyet gibi açılardan önemli avantajlar sağlanmakta, modern haberleşme ağları sayesinde müziksel bilgi ve mesajlar hem sesli hem görüntülü olarak paylaşılabilir. Bu gelişmelerle birlikte bir sınıfın içerisinde bulunan öğretmen ve öğrencilerden oluşmuş klasik okul sistemi artık tek alternatif olmaktan çıkmış, online sistem adı verilen etkileşimli elektronik sistemler ve interaktif yazılımlar ile müzik eğitiminin çehresi çarpıcı bir biçimde değişmeye başlamıştır. Modern iletişim ağları yoluyla ulaşılan online müzik eğitimi siteleri klasik eğitime güçlü bir alternatif olarak ortaya çıkmaya başlamıştır. Bir müzik öğretmenin yetişmesi klasik şartlarda uzun ve masraflı bir süreç gerektirirken

bilgisayar teknolojileri yardımıyla çok daha hızlı ve düşük maliyetle kişileri eğitmek mümkün hale gelmektedir (Levendoğu, 2004: 2).

Levendoğu'nun Can'dan (2001) aktardığına göre, "Müziksel bilgi ve mesajların uzak mesafeler arasında etkileşimli olarak iletilmesini mümkün kılan bilgisayar ve iletişim teknolojileri ile günümüz müzik eğitiminde içinde yaşadığımız Dünya'nın tamamı bir müzik sınıfı haline gelmiştir" (Levendoğu, 2004: 2).

Bu gün, popüler sosyal paylaşım siteleri üzerinden (YouTube, PiknikTube, Facebook vs.) her tür müzik ve çalgıya yönelik yüzlerce icra kaydına ulaşmak mümkündür. Çalgı eğitimcileri ve özellikle öğrenciler, sosyal paylaşım sitelerinde yer alan bu kayıtlardan yaygın bir şekilde faydalanmaktadır. Öğrenmek istedikleri bir parçayı, yer ve zaman kaygısı gütmeyen, istedikleri ortamda, birden farklı kişiden, sayı sınırı olmaksızın tekrar tekrar dinleyebilmektedirler.

"Günümüzde hızla yaygınlaşan müzik paylaşım yöntemlerinden birisi, aslında müzik paylaşımı için tasarlanmamış siteleri kullanmaktadır. YouTube, Dailymotion, Vimeo gibi popüler video paylaşım sitelerinin kullanıcıları bu siteleri müzik paylaşımı ve müzik dinleme amaçlı olarak kullanmaya başlamıştır" (Barutçuoğlu, 2011:51). "Yeni sıkıştırma teknikleri sonucu müzik dosyalarının İnternet ortamında kolayca dağıtılabilmesi ve buna izin veren ve destekleyen sitelerin yaygınlaşması sonucu, müzisyenler ve dinleyicilerin arasında 20. yüzyılın ortalarında oluşan mesafe tekrar kapanmaya başlamıştır" (Barutçuoğlu, 2011: 53).

Yukarıdaki ifadelerin ışığında, geline bu noktada çalgı eğitimi alanında iletişim teknolojileri vasıtasıyla (sosyal paylaşım siteleri üzerinden) tek taraflı bir öğrenmenin gerçekleştiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bu alanda gerçekleşen öğrenmeyi, yukarıda ifade edilen e-öğrenme tanımları ve çeşitleri ile ilişkilendirerek kategorize ettiğimizde; çalgı eğitimi alanında gerçekleşen öğrenmenin, Bükücünün aktardığı e-öğrenme çeşitleri kapsamında tam olarak karşılık bulamadığını görmekteyiz. Ancak, ifade edilen öğrenmenin İşman'ın belirttiği e-öğrenme yöntemleri içerisinde yer alan 'Asenkron E-Öğrenme' kapsamındaki 'Tek Yönlü Bilgisayarla Öğretim (İnternet)' yöntemi ile örtüştüğünü söyleyebiliriz.

1.3. Makamsal Viyolonsel Eğitimi ve E-Öğrenme

Viyolonsel, müziğimizde yaklaşık iki asırdan bu yana aktif olarak kullanılan, Batı kökenli bir çalgıdır. Müzik kültürümüze ilk defa Tamburi Cemil vasıtasıyla giren viyolonsel, kendisine has tınısıyla icralarda beğenilmiş, kabul görmüş ve kökeni itibari ile Türk müziği kültüründe tutunabilen nadir çalgılardan birisi olmuştur. Müzik kültürümüze girdiği günden bugüne, Türk müziği icralarında görev alan viyolonsel Türk müziği alanındaki icracılarının yetişmesi ve icracılığın nesillere aktarılmasında, diğer Türk müziği çalgılarında olduğu gibi meşk yönteminin büyük payı olsa da; icracıların bireysel gayretleri de bu süreçte belirleyici olmuştur. Tamburi Cemil, Mesut Cemil, Vecdi Seyhun, Tarık Kip vb. gibi viyolonsel Türk müziği adına geçmiş yıllardaki birçok icracısı, aslen farklı çalgıların icracılığı ile tanınmalarına rağmen müzik hayatlarının bir bölümünde, Türk müziği topluluklarında viyolonsel çalmışlardır. Bu durum viyolonsel icracılığının nesilden nesile gelişmesinde ve aktarılmasında meşk yöntemi kadar icracıların kişisel gayret-

lerinin de belirleyici olduğuna işaret etmektedir. Doksanlı yıllara, kadar yukarıda ifade edilen yöntemlerle devam eden viyolonsel eğitimi, bu yıllarda Türk Müziği Devlet Konservatuarları'nda viyolonsel eğitimine (Türk müziğinde) yer verilmesi ile kurumsal kimlik kazanmıştır. İlk olarak Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı'nda başladığı ifade edilen makamsal viyolonsel icracısı yetiştirebilme adına kurumsal eğitim süreci, günümüzde de devam etmektedir. Bu gün, Ege Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarları'nda makamsal viyolonsel eğitimi, verilmektedir. Türk müziği sazlarının (kanun, ud, tambur vb.) eğitiminin yapıldığı kurumlarla kıyaslandığında, makamsal viyolonsel eğitiminin günümüzde mesleki müzik eğitimi veren sadece 3 kurumda veriliyor olması; bu alandaki eğitimcilerin, öğrencilerin buna bağlı olarak da icracıların ve icra ortamlarının sınırlı olduğunun da bir göstergesidir aynı zamanda.

Çalgı türü ne olursa olsun eğitimcilerin ve özellikle öğrencilerin, Türk müziği çalgı eğitimin birçok boyutunda, sosyal paylaşım siteleri üzerinde yer alan icra kayıtlarından yaygın bir şekilde faydalandıklarını, giriş bölümünde ifade etmiştik. Yukarıda yapılan bazı tanımlarla tam olarak örtüşmese de, Türk müziği çalgı eğitimcilerin ve öğrencilerin sosyal paylaşım siteleri üzerindeki dijital kayıtlardan yararlanma durumlarının uzaktan öğrenme (e-öğrenme) kapsamında gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Bu uygulamalarda; öğrenciler çalmak ya da dinlemek istedikleri bir etüde, parçaya, şarkıya, saz eserine vs. sosyal paylaşım siteleri üzerinden rahatlıkla ulaşabilmekte, aynı eserleri farklı icracılardan, zaman ve sayı sınırı olmaksızın dinleyerek teknik icra ve üslup kazanmaya yönelik gelişim sürecini destekleyebilmektedirler.

Uzaktan öğrenme kavramı ve bu kapsamda gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleri, bütün çalgıların eğitiminde önemli bir yere sahiptir kuşkusuz, ancak yukarıdaki paragrafta makamsal viyolonsel eğitime yönelik olarak ifade edilen sınırlılıklar ve bu sınırlılıklardan kaynaklanan ihtiyaçlar; uzaktan öğrenme kapsamındaki faaliyetleri makamsal viyolonsel eğitimi için daha da anlamlı hale gelmektedir. Bu alandaki eğitimciler ve özellikle öğrenciler eğitim ortamlarında ulaşamadıkları birçok bilgiye, uygulamaya sosyal paylaşım siteleri üzerinde yer alan icra kayıtları vasıtasıyla ulaşabilmektedirler. Geline bu nokta, özellikle makamsal viyolonsel eğitimcilerinin, eğitim ortamlarındaki ihtiyaçlara cevap verebilecek güncel icracıları ve icraları takip edebilmesi ve eğitimi destekleyici bir materyal olarak kullanabilmesi adına bu kayıtlardan haberdar olmalarını, gerekli hale getirmiştir.

Bu gereklilik, bizi aynı zamanda araştırmanın problem cümlesini oluşturan şu soruya yönlendirmektedir: 'Sosyal paylaşım siteleri üzerinde bulunan performans kayıtlar (makamsal viyolonsel icraları) makamsal viyolonsel eğitiminde kullanılabilir materyallere nasıl dönüştürülebilir?' Araştırmada, ifade edilen problem cümlesine cevap olabileceği düşünülen, bir dijital kitaplık önerisi sunulacaktır. Kitaplık vasıtasıyla, sosyal paylaşım sitelerinden YouTube üzerinde yer alan icra kayıtlarının e-öğrenme kapsamında, makamsal viyolonsel eğitiminde sistematik olarak kullanılabilmesi hedeflenmektedir.

2. Yöntem

Araştırma betimsel niteliktedir. Araştırmanın ilk aşmasında, konuya ışık tutabilecek kaynaklar taranmış, çalgı eğitiminde popüler olarak yararlanılan sosyal paylaşım siteleri tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında oluşturulacak dijital kitaplık için sosyal paylaşım siteleri içinde en popüler olan YouTube seçilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında, YouTube üzerindeki arama motoruna, viyolonsel, viyolonsel taksim, viyolonsel solo, çello, çello taksim, çello solo ifadeleri girilmiş, YouTube üzerinde kayıtlı, makamsal viyolonsel eğitimine ilişkin kitaplığa girebilecek, Türk icracıların kayıtlarına ulaşılmıştır. Devamında, kayıtlar üzerinden tespit edilen icracıların, bu kez isimleri arama motoruna yazılmış, gözden kaçabilecek başka kayıtların olup olmadığı teyit edilmiştir. Böylece ulaşılamayan icracı/kayıt sayısı minimum seviyeye indirilmiştir. YouTube üzerindeki taramalar 2014 yılının Haziran ayına kadar devam etmiş, 04.07.2014 tarihinden sonra siteye eklenen kayıtlar dikkate alınmamıştır. Ulaşılan kayıtların makamsal viyolonsel eğitimi için hazırlanan kitaplığa konulup konulmaması noktasında, icracıların hem görsel (icra teknikleri açısından) hem de işitsel olarak kolay algılanabilir ve çözümlenebilir nitelikte olması belirleyici olmuştur. Araştırmanın üçüncü ve son aşamasında tespit edilen icracılar/kayıtlar; icracı isimleri, icracıların solo ya da bir grup içinde olması, makamlar, icracıların yapıldığı formlar ve icracıların seslendirildiği kararlar üzerinden kategorize edilmiş, makamsal viyolonsel eğitimi için e-öğrenme kapsamında dijital bir kitaplık oluşturulmuştur.

3. Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde makamsal viyolonsel icracılarına ve icracıların YouTube üzerindeki kayıtlarına ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

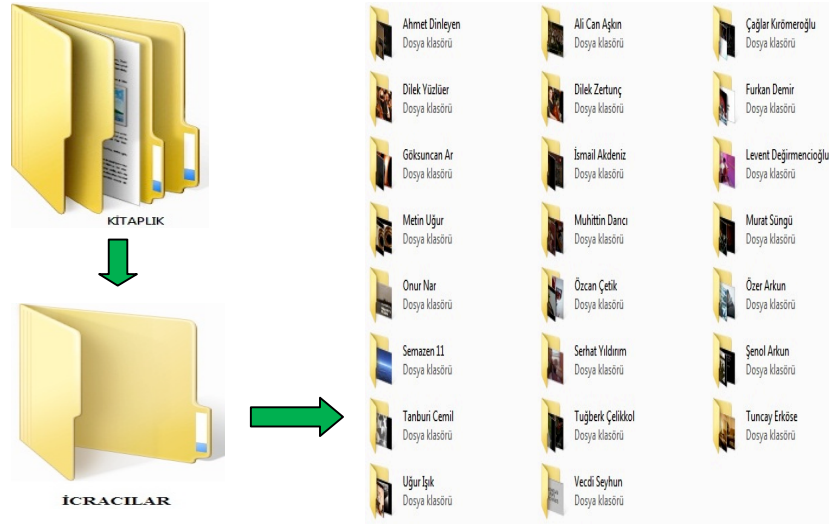
Tablo 1. Makamsal Viyolonsel İrcacıları

İCRACILAR	
Özer Arkun	Muhittin Darıcı
Murat Süngü	Özcan Çetik
Uğur Işık	Tanburi Cemil
İsmail Akdeniz	Levent Değirmencioglu
Furkan Demir	Onur Nar
Şenol Arkun	Semazen11
Tuncay Erköse	Ali Can Aşkın
Çağlar Kırömeroğlu	Vecdi Seyhun
Metin Uğur	Serhat Yıldırım
Ahmet Dinleyen	Dilek Yüzlüer
Göksun Acar	Dilek Zertunç
Tuğberk Çelikkol	

Tabloda görüldüğü gibi, YouTube üzerinde yapılan taramalar sonucunda, solo ya da bir grupta icrası olan toplamda 23 makamsal viyolonsel icracısı tespit edilmiştir. Bu icracılar, araştırma kapsamında önerilen dijital kitaplığın 'İrcacılar' bölümünü oluşturacaktır. Kitaplığın bu bölümüne girildiği zaman YouTube üzerinde kayıtlı bulunan bütün icracıların isim olarak görülebilmesi hedeflenmektedir. Kitaplığın bu sayede, eğitimcilerin ve öğrencilerin kendi çalgılarına yönelik güncel icracı ve

icralardan haberdar olmalarına ve istedikleri isimlere yönelik kayıtlara dijital ortamda daha hızlı ulaşmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öte yandan tablodaki veriler, diğer Türk müziği çalgılarına yönelik kayıtlarla karşılaştırıldığında, ulaşılan icracı sayısının (23) oldukça az olduğunu göstermektedir. Eğitimcilerin ve özellikle öğrencilerin yaygın olarak faydalandığı bu kayıtların sayısının az olmasının bu alandaki sınırlılığı ve ihtiyaçları daha iyi ifade ettiği düşünülmektedir.

Şekil 2. Makamsal Viyolonsel İcralarına İlişkin Dijital Kitaplık ve İcralar

Tablo 2. Makamsal Viyolonsel İcralarının İcra Kaydı Sayısına Göre Sıralaması.

İCRACILAR	Toplam Kayıt Sayısı
1. Özer Arkun	25
2. Murat Süngü	19
3. Uğur Işık	12
4. İsmail Akdeniz	5
5. Furkan Demir	5
6. Şenol Arkun	5
7. Tuncay Erköse	4
8. Çağlar Kırömeroğlu	4
9. Metin Uğur	3
10. Ahmet Dinleyen	3
11. Göksun Acar	3
12. Tuğberk Çelikkol	3
13. Muhittin Darıcı	3
14. Özcan Çetlik	2
15. Tanburi Cemil	1
16. Levent Değirmencioglu	1
17. Onur Nar	1
18. Semazen 11	1
19. Ali Can Aşkın	1
20. Vecdi Seyhun	1
21. Serhat Yıldırım	1
22. Dilek Yüzlüer	1
23. Dilek Zertunç	1
TOPLAM	105

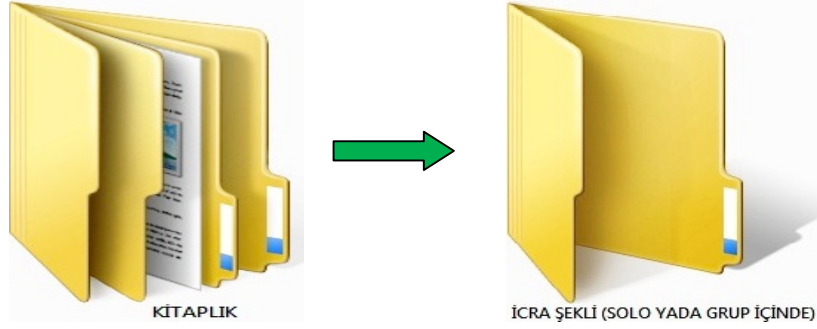
Tabloyu incelediğimizde, YouTube üzerinde kayıtlı, makamsal viyolonsel eğitimine yönelik dijital kitaplıkta yer alabilecek toplam 105 icra kaydının olduğunu görmekteyiz. Verilere göre site üzerinde en fazla icra kaydı bulunan icracılar; Özer Arkun (25), Murat Süngü (19) ve Uğur Işık (12) şeklindedir. Bu bilgiler, oluşturulacak kitaplığın 'İracılar' bölümünde yer alacaktır. Sosyal paylaşım sitelerindeki icra kayıtlarının sayısı, o alanda hangi icracıların en popüler olduğunun da bir göstergesidir aynı zamanda. Dolayısıyla, kitaplığın bu bölümüne girildiği zaman makamsal viyolonsel icrası alanında Türkiye'deki en popüler icracıların görülebilmesi hedeflenmektedir. Kitaplığın bu sayede, eğitimcilerin ve öğrencilerin kendi çalgılarına yönelik en popüler icracıları öğrenmesine, popüler olan ve olmayan icracıların icralarını karşılaştırılarak bu alanda fikir edinebilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öte yandan icra sayısının (105) diğer Türk müziği çalgılarına göre oldukça az olmasının, yine bu alandaki sınırlılığı ve ihtiyaçları daha iyi ifade ettiği düşünülmektedir.

Tablo 3. Makamsal Viyolonsel İracılarının İcra Şekillerine İlişkin Dağılım (Solo/Grup).

İCRACILAR	Solo Kayıt	Grupla Kayıt	Toplam Kayıt Sayısı
1.Özer Arkun	5	20	25
2.Murat Süngü	4	16	20
3.Uğur Işık	1	11	12
4.İsmail Akdeniz	4	1	5
5.Furkan Demir	4	1	5
6.Şenol Arkun	-	5	5
7.Tuncay Erköse	4	-	4
8.Çağlar Kıromeroğlu	2	2	4
9.Metin Uğur	2	1	3
10.Ahmet Dinleyen	3	-	3
11. Göksun Acar	-	3	3
12. Tuğberk Çelikkol	3	-	3
13. Muhittin Darıcı	2	1	3
14. Özcan Çetik	2	-	2
15. Tanburi Cemil	1	-	1
16. Levent Değirmencioglu	1	-	1
17. Onur Nar	1	-	1
18. Semazen I I	1	-	1
19. Ali Can Aşkın	1	-	1
20. Vecdi Seyhun	1	-	1
21. Serhat Yıldırım	1	-	1
22. Dilek Yüzlüer	1	-	1
23. Dilek Zertunç	1	-	1
TOPLAM	45	61	106

Tabloyu incelediğimizde, makamsal viyolonsel icracılarına ait kayıtların solo ya da grupla (2 ve daha fazla kişi ile) seslendirilmesine yönelik dağılımı görmekteyiz. Verilere göre site üzerinde bulunan, grupla yapılan icraların sayısı (60), solo olarak yapılan icraların sayısına (45) yakın, ancak daha fazladır. Bu bilgiler, oluşturulacak kitaplığın 'İcra Şekli' bölümünde yer alacaktır. Kitaplığın bu bölümüne girildiği zaman, viyolonsel solo olarak ya da bir grup içinde aldığı görevlerin görülebilmesi

hedeflenmektedir. Kitaplığın bu sayede, eğitimcilerin ve öğrencilerin viyolonsel solo olarak ve topluluk içinde seslendirdiği eserleri, eserleri seslendirirken kullandığı ses alanlarını, sol el pozisyonlarını, yay tekniklerini öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

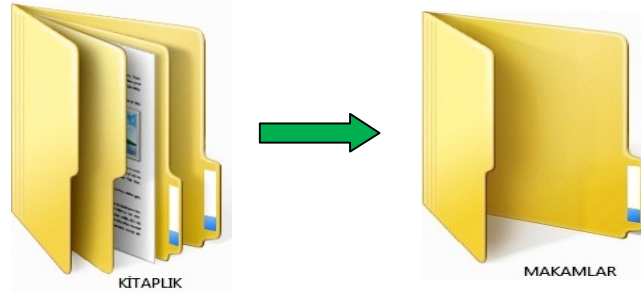
Şekil 3. Dijital Kitaplık ve İcra Şekilleri

Tablo 4. İcra Kayıtlarının Makamlara Göre Dağılımı.

İCRACILAR	MAKAMLAR																										
	1. Acem Aşran	2. Evâc	3. Evcârâ	4. Rast	5. Mahur	6. Nihavend	7. Nihâz	8. Hicaz	9. Kürdî Hicazkâr	10. Peyki Safa	11. Uşşak	12. Neva	13. Hüseyinî	14. Arzâkâr	15. Muhayyer	16. Kürdî	17. Muhayyer Kürdî	18. Acem Kürdî	19. Besenîgâr	20. Hicaz	21. Karerîgâr	22. Saba	23. Segâh	24. Hızzâm	25. Bayatî Arâban	26. Süfîyeyîgâh	Toplam Kayıt Sayısı
1. Özer Arkun	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	1	-	2	-	1	5	2	-	-	6	-	1	-	1	-	-	25
2. Murat Sıngü	1	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	1	-	3	-	-	-	-	1	-	20
3. Uğur Işık	-	-	-	1	-	2	2	-	-	1	2	1	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	12
4. İsmail Akdeniz	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	5
5. Furkan Demir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	5
6. Şenol Arkun	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5
7. Tuncay Erköse	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
8. Çağlar Kırömeroğlu	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	4
9. Metin Uğur	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	3
10. Ahmet Dinleyen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	3
11. Gökşun Acar	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	3
12. Tuğberk Çelikkol	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3
13. Muhittin Darıcı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3
14. Özcan Çetık	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	2
15. Tanburi Cemil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
16. Levent Değirmencioglu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
17. Onur Nar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18. Semazen'11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
19. Ali Can Aşkın	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
20. Veledi Seyhun	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
21. Serhat Yıldırım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
22. Dilek Yüzlüer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
23. Dilek Zertunç	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
TOPLAM	2	1	1	1	2	18	3	2	3	1	5	1	4	1	1	16	3	2	1	24	1	2	2	7	1	1	106

Tablo incelendiğinde, makamsal viyolonsel icracılarına ait kayıtların hangi makamlarda hangi sayıda seslendirildiğine yönelik bir dağılım görülmektedir. Verilere göre, site üzerinde kayıtlı makamsal viyolonsel icraları 26 ayrı makamda yapılmıştır. Yine verilere göre, icraların en çok Hicaz (23), Nihavend (19) ve Kürdi (15) makamlara

ında yapıldığını görmekteyiz. Bu bilgiler, oluşturulacak kitaplığın ‘Makamlar’ bölümünde yer alacaktır. Kitaplığın bu bölümüne girildiği zaman 26 makamın viyolonsel üzerinde nasıl seslendirildiğinin görülebilmesi hedeflenmektedir. Günümüzde, Türkiye’de yaygın olarak kullanılan makamların sayısı 20 civarında ifade edilmektedir. Tabloda görülen makamların neredeyse tamamının yaygın olarak kullanılan makamların içinde olduğunu söyleyebiliriz. Kitaplığın bu sayede, eğitimcilerin ve öğrencilerin Türkiye’de hangi makamların yaygın olarak kullanıldığını, viyolonsel ile hangi makamlarda en çok icra yapıldığını, farklı makamların viyolonsel üzerinde nasıl seslendirildiğini öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca eğitimci ve öğrencilerin kitaplığın bu bölümünü kullanarak, çalışmak istenilen makamın viyolonsel üzerinde nasıl seslendirildiğine yönelik örnek kayıtlara hızlı bir şekilde ulaşabilecekleri düşünülmektedir.

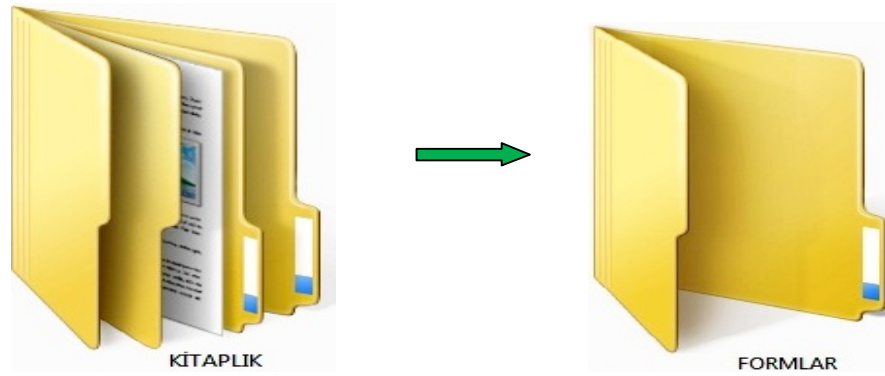

Şekil 4. Dijital Kitaplık ve Makamlar

Tablo 5. İcra Kayıtlarının Türk Müziği Formlarına Göre Dağılımı.

İCRACILAR	FORMLAR								
	Peşrev	Saz Semaisi	Saz Eseri	Sırto	Taksim	Şarkı	Türkü	İlahi	Top.Kay. Sayısı
1. Özer Arkun	-	1	11	1	3	2	7	-	25
2. Murat Süngü	-	2	6	1	4	5	-	2	20
3. Uğur Işık	3	1	2	1	-	-	4	1	12
4. İsmail Akdeniz	-	1	-	-	4	-	-	-	5
5. Furkan Demir	-	-	-	-	4	-	1	-	5
6. Şenol Arkun	-	1	2	-	-	1	1	-	5
7. Tuncay Erköse	-	-	-	-	4	-	-	-	4
8. Çağlar Kırömeroğlu	-	1	1	-	2	-	-	-	4
9. Metin Uğur	-	1	-	-	2	-	-	-	3
10. Ahmet Dinleyen	-	-	-	-	3	-	-	-	3
11. Göksun Acar	-	-	-	-	-	-	3	-	3
12. Tuğberk Çelikkol	-	-	-	-	3	-	-	-	3
13. Muhittin Darıcı	-	-	-	-	2	1	-	-	3
14. Özcan Çetik	-	-	-	-	2	-	-	-	2
15. Tanburi Cemil	-	-	-	-	1	-	-	-	1
16. Levent Değirmencioğlu	-	-	-	-	1	-	-	-	1
17. Onur Nar	-	-	-	-	1	-	-	-	1
18. Semazen11	-	-	-	-	1	-	-	-	1
19. Ali Can Aşkın	-	-	-	-	1	-	-	-	1
20. Vecdi Seyhun	-	-	-	-	1	-	-	-	1
21. Serhat Yıldırım	-	-	-	-	1	-	-	-	1
22. Dilek Yüzlüer	-	-	-	-	1	-	-	-	1
23. Dilek Zertunç	-	-	-	-	1	-	-	-	1
TOPLAM	3	8	22	3	42	9	16	3	106

Tabloyu incelediğimizde makamsal viyolonsel icracıların ait kayıtların hangi formlarda seslendirildiğine yönelik bir dağılım görülmektedir. Verilere göre, site üzerinde kayıtlı makamsal viyolonsel icraları 8 ayrı formda yapılmıştır. Bu formların Türk müziğinde kullanılan en yaygın formları kapsadığı görülmektedir. Yine verilere göre, icraların en çok Taksim (42), Saz Eseri (22) ve Türkü (15) formlarında yapıldığını görmekteyiz. Bu bilgiler, oluşturulacak kitaplığın 'Formlar' bölümünde yer alacaktır. Kitaplığın bu bölümüne girildiği zaman viyolonsel seslendirebildiği Türk müziği formlarının görülebilmesi hedeflenmektedir. Kitaplığın bu sayede, eğitimcilerin ve öğrencilerin Türk müziğinde kullanılan en yaygın formların neler olduğunu, viyolonsel Türk müziğindeki hangi formları seslendirebildiğini, viyolonsel farklı formlarda hangi görevlerde kullanıldığını, hangi formda hangi ses alanının tercih edildiğinin öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öte yandan Taksim formu, çalgı türü ne olursa olsun seslendirilebilmesi için Türk müziğine yönelik nazari birikim, ezgi zenginliği ve çalgıya yönelik teknik kabiliyet gerektiren bir formdur. Kişinin taksim yapabilme kabiliyetinin gelişmesi çoğu zaman daha iyi bir eğitimci ya da icracının izlenip, taklit edilmesi yoluyla gerçekleşmektedir. Bu noktada, oluşturulacak kitaplık eğitimciler ve öğrenciler için örnek alınabilecek 42 taksim icrası sunmaktadır.

Şekil 5. Dijital Kitaplık ve Formlar

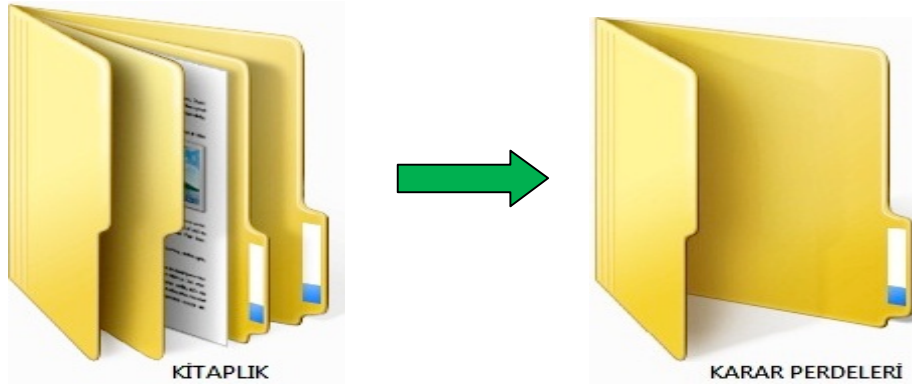
Tablo 6. İcra Kayıtlarının Seslendirildiği Karar Perdelerine Göre Dağılımı.

MAKAMLAR	KARAR PERDELERİ											
	Yerinden	Yarım Ses	1 Ses	2 Ses	2.5 Ses	3 Ses	4 Ses	4.5 Ses	5 Ses	5.5 Ses	6 Ses	TOPLAM
1. Acem Aşiran	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
2. Eviç	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
3. Evcara	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4. Rast	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5. Mahur	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	2
6. Nihavent	6	-	2	-	-	2	5	-	2	1	-	18
7. Nikriz	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	3
8. Hicazkâr	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2
9. Kürdili Hicazkâr	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	3
10. Peyki Safa	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
11. Uşşak	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	5
12. Neva	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
13. Hüseyni	1	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	4
14. Arazbar	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
15. Muhayyer	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
16. Kürdi	1	1	1	-	-	-	4	1	6	-	2	16
17. Muhayyer Kürdi	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	3
18. Acem Kürdi	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2
19. Bestenigar	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
20. Hicaz	5	-	9	2	-	-	5	-	3	-	-	24
21. Kareîğar	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
22. Saba	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2
23. Segâh	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
24. Hüzzam	1	-	3	-	-	-	1	-	2	-	-	7
25. Bayati Araban	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
26. Sultaniyegah	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
TOPLAM	25	1	26	2	1	2	18	1	27	1	2	106

Tabloyu incelediğimizde makamsal viyolonsel icracılarına ait kayıtların hangi karar perdeleri üzerinden seslendirildiğine yönelik bir dağılım görülmektedir. Verilere göre, site üzerinde kayıtlı makamsal viyolonsel icraları 11 ayrı karar perdesi üzerinden yapılmıştır. Yine verilere göre, icraların en çok 5 ses (27), 1 ses (26), yerinden (25) ve 4 ses (18) kararlar üzerinden yapıldığını görmekteyiz. Bu bilgiler, oluşturulacak kitaplığın ‘Karar Perdeleri’ bölümünde yer alacaktır. Kitaplığın bu bölümüne girildiği zaman, hangi karar perdesinde hangi ses alanlarının kullanıldığının görülebilmesi hedeflenmektedir. Yerinden, 1 ses, 4 ses ve 5 ses karar perdeleri Türk müziğinde yaygın olarak kullanılan karar perdeleridir. Farklı karar perdesinden icra demek, farklı tel değişimleri yapmak, farklı parmak numaraları kullanmak, farklı sol el pozisyonları kullanmak vb. gibi anlamlara gelmektedir. Bu nedenle, bir makam dizisinin, küçük bir cümlelerin, bir şarkının ya da saz eserinin farklı kararlar üzerinden aynı nitelikte seslendirilebilmesi, icracılarda transpoze düşünebilme ve bu düşüncüyü çalgısında uygulayabilmeye yönelik ciddi birikimler gerektirmektedir. Kitaplığın bu sayede eği-

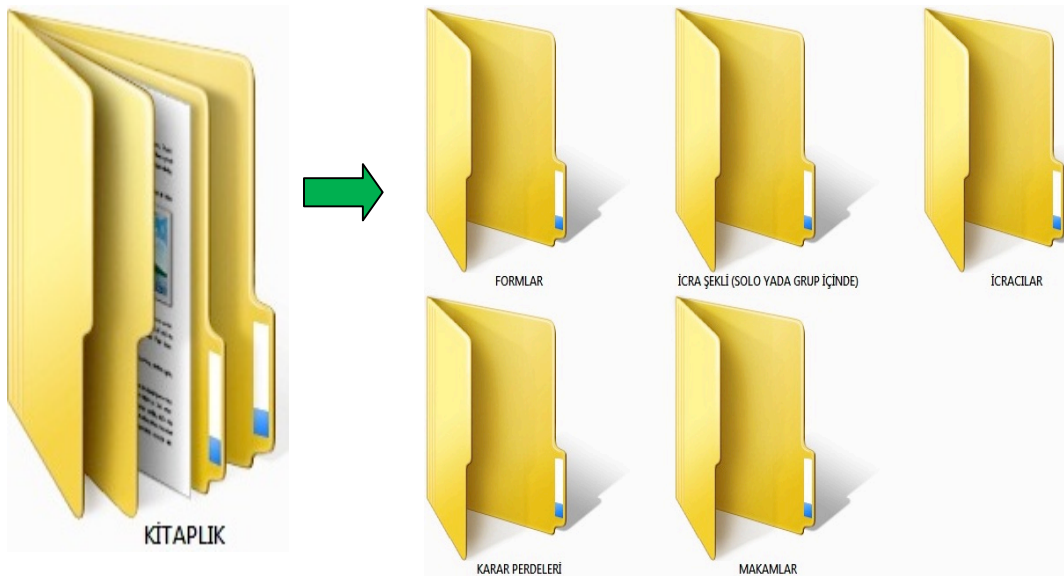
timcilerin ve öğrencilerin Türk müziğinde yaygın olarak kullanılan karar perdelerini öğrenmelerine, farklı karar perdelerine göre farklı parmak numaraları, sol el pozisyonları ve ses alanlarının kullanılmasını öğrenmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca eğitimciler ya da öğrenciler, kitaplığın bu bölümüne girdiklerinde Türk müziğinde en çok kullanılan makamların, en çok kullanılan karar perdeleri üzerinden seslendirildiği icra kayıtlarına hızlı bir şekilde ulaşabileceklerdir.

Şekil 6. Dijital Kitaplık ve Karar Perdeleri.

4. Sonuç

Makamsal viyolonsel eğitimi için e-öğrenme kapsamında dijital bir kitaplık önerisi sunmayı amaçlayan bu çalışmada, sunulması hedeflenen kitaplık; *İcracılar*, *İcra Şekilleri*, *Makamlar*, *Formlar* ve *Karar Perdeleri* üzerinden, toplamda 5 bölümden oluşturulmuştur.

Şekil 7. Makamsal Viyolonsel Eğitimi İçin Dijital Kitaplık Örneği.

- Kitaplığın, *İcracılar* bölümü, araştırma kapsamında belirlenen sosyal paylaşım sitesi olan YouTube üzerinden elde edilen, toplam 23 makamsal viyolonsel icracısı ile oluşturulmuştur.
- Kitaplığın, *İcra Şekilleri* bölümü araştırma kapsamında belirlenen sosyal paylaşım sitesi olan YouTube üzerinden elde edilen 45'i solo 65'i grupla yapılan kayıt olmak üzere toplamda 106 kayıt ile oluşturulmuştur.
- Kitaplığın, *Makamlar* bölümü araştırma kapsamında belirlenen sosyal paylaşım sitesi olan YouTube üzerinden elde edilen 26 farklı makamda yapılmış 106 kayıt ile oluşturulmuştur.
- Kitaplığın, *Formlar* bölümü araştırma kapsamında belirlenen sosyal paylaşım sitesi olan YouTube üzerinden elde edilen 8 farklı formda yapılmış 106 kayıt ile oluşturulmuştur.
- Kitaplığın, *Karar Perdeleri* bölümü araştırma kapsamında belirlenen sosyal paylaşım sitesi olan YouTube üzerinden elde edilen 11 farklı karar peresi üzerinden yapılmış 106 kayıt ile oluşturulmuştur.

Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar, makamsal viyolonsel eğitimi için e- öğrenme kapsamında hazırlanacak bir dijital kitaplığın, eğitimcilere ve özellikle öğrencilere birçok noktada doğrudan sağladığı destek ile makamsal viyolonsel eğitimine olumlu yönde katkıda bulunacağına, dolayısıyla da eğitimin niteliğini artıracığına işaret etmektedir. Bu noktadan hareketle, makamsal viyolonsel eğitiminde her eğitimcinin makamsal viyolonsel eğitimi için oluşturulmuş yazılı repertuara ek olarak, e-öğrenme kapsamında dijital verilerden (kayıtlardan) oluşan bir kitaplık oluşturması önerilmektedir. Öte yandan bu durum, sadece makamsal viyolonsel eğitimi ile sınırlı olmamalı, türü ne olursa olsun bütün çalgıların eğitimcileri, etkili öğrenmenin gerçekleştirilmesini destekleyen bu uygulamayı gerçekleştirmelidirler.

KAYNAKÇA

ABANTPDRABANTPDR. (?). E Öğrenme Nedir? (<http://abantpdrabantpdr.blogcu.com/e-ogrenme-nedir/10421440>) (Erişim Tarihi 24.12.2014).

AYDIN, Cengiz H. (2002). Çevrimiçi (Online) Öğrenme Toplulukları. *Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.

BARUTÇUOĞLU,A. (2011). *İnternet Çağında Yeni Dijital Ses Kodlamaları Ve Müzik Paylaşım Yolları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BÜKÜCÜ, Çetin C. (2010). *Üniversite Öğretim Elemanlarının E- Öğrenmeye İlişkin Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi.

? (?). <http://www.myenocata.com/kuveytturk/ShowSinglePages.asp?PageName=eLearning> (Erişim Tarihi: 24.12.2013)

<http://www.youtube.com/> (Erişim Tarihi: 09.03.2014).

İŞMAN, A. (1998). *Uzaktan Eğitim*. Değişim Yayınları.

İŞMAN,A.;KARSLI, M.D.; GÜNDÜZ, Hasan.B. (2002). *Uzaktan Eğitimin Yönetimi: Bir*

Model Önerisi. *Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.

KARA, Y. (?). E-öğrenme.<http://yavuzkara.net/eogrenme/eogrenme.pdf>,
(Erişim Tarihi: 24.12.2013).

KESİM, M. (2002). Herkes İçin, Her Yerde, Her Zaman Etkin Öğrenim: E-Learning. *Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.

LEVENDOĞLU ÖNER, N. Oya (2004). Teknoloji Destekli Çağdaş Müzik Eğitimi. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.

ORHON,N. (2002). İletişim Teknolojileri Ve Teknolojiye Dayalı Eğitim Ortamlarında Kimlikler, Görevler Ve Roller. *Açık Ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.

SELMAN, A.(2013). *Türkiye’de Bir Yükseköğretim Kurumundaki E-Öğrenme Hakkında Öğrenci Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi: Bilişim Enstitüsü.